

Preventivní program

Základní škola Chlumeč nad Cidlinou

Školní rok: 2023 / 2024

Základní škola Chlumeč nad Cidlinou

Kozelkova 123

telefon: 495 474 570

skola@zschlumeccn.cz

Obsah:

1. Charakteristika školy
2. Výchozí materiály
3. Cíle a principy
4. Strategie a metody
5. Preventivní tým
6. Vlastní program a jeho zaměření
7. Aktivity školy pro tento rok
8. Mimoškolní aktivity pro tento rok
9. Řešení přestupků
10. Realizace MPP ve výuce na prvním stupni
11. Realizace MPP ve výuce na druhém stupni
12. Příloha č. 1 Krizový plán školy
13. Příloha č. 2 Školní program proti šikanování
14. Příloha č. 3 Školní program proti kyberšikaně
15. Příloha č. 4 Strategie předcházení školní neúspěšnosti
16. Příloha č. 5 Kontakty – sociální síť Královéhradecka

Úvod

Celospolečenským problémem se stává nárůst rizikového chování u dětí školního věku. Děti patří k nejohroženější skupině proto, že se u nich závislost utváří mnohem rychleji než u dospělých. Proto je nezbytné začít s primární prevencí rizikových projevů v chování dětí právě v době školní docházky.

Úkolem školy není pouze předat žákům potřebné vědomosti v oblasti jednotlivých jevů rizikového chování, ale hlavně je naučit zaujmout postoj v dané situaci, rozhodnout se správně, umět říci ne. Snažíme se u nich rozvíjet nejen sociální dovednosti, ale i další dovednosti nezbytné pro běžný život. Vedeme žáky ke správnému sebehodnocení, ke schopnosti vyhledat účinnou pomoc v situaci, kdy si nevědí rady, a k hodnotnému využití volného času.

1. Charakteristika školy

Naše základní škola patří počtem tříd i žáků k větším spádovým školám, přibližně třetina dětí dojíždí z okolních vesnic. Areál školy se skládá ze čtyř vzájemně propojených budov (historická budova 2. stupně, nová budova 1. stupně, společná budova pro školní družinu a školní jídelnu, sportovní hala v areálu školního dvora). V areálu dvora se nacházejí čtyři hřiště: dětské, skateboardové, asfaltové a hřiště s umělým povrchem. V roce 2003 byly vybudovány za budovou školy školní pozemky.

2. Výchozí materiály

Minimální preventivní program byl vypracován na základě následujících materiálů:

- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)
- Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT ČR na období 2009-2012
- Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č.j. 14514/200 – 51
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů dětí, žáků a mládeže ve školách a školských zařízeních
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 24 246/2008-6 k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení
- Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu č.j.: 11 691/2004-24
- Metodický pokyn MŠMT ČR č.j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- Informace o spolupráci předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č.j.: 25884/2003-24
- Metodický pokyn MŠMT k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance č.j.: 14 423/99-22
- Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání

3. Cíle a principy

Primární prevence rizikových projevů chování u žáků v působnosti MŠMT se zaměřuje na předcházení rozvoje rizik, která směřují zejména k následujícím projevům v chování žáků: agrese, šikana, kyberšikana a další rizikové formy komunikace prostřednictvím multimédií, násilí, vandalismus, intolerance, antisemitismus, extremismus, rasismus a xenofobie, záškoláctví, závislostní chování, užívání všech návykových látek, netolismus, gambling, rizikové sporty a rizikové chování v dopravě, prevenci úrazů, spektrum poruch příjmu potravy, negativní působení sekt a náboženských hnutí, rizikové sexuální chování, sebepoškození.

Cílem minimálního preventivního programu je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí; osobnost, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Také v letošním školním roce zůstává základním principem preventivní strategie na naší škole osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a prevence a rozvoj dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech druhů sebedestructivního chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Minimální preventivní program v této podobě je výsledkem upravování, zkoušení a zdaleka se nedá považovat za ukončený nebo definitivní. Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady a na základě zkušeností hledáme pokud možno efektivní cesty vedoucí ke zkvalitnění vlivu na naše žáky.

Za velmi důležitou oblast považuji prohlubování komunikačních dovedností mezi učitelem, rodiči a žákem, posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, překonávání překážek, boj proti nudě - smysluplné využívání volného času.

Domníváme se, že žádný univerzální recept na tento složitý společenský problém neexistuje, nicméně všechny cesty, které formují psychicky zdravou osobnost a vedou dítě k odmítavému postoji, je třeba zkusit a teprve čas ukáže, jaké přinesou změny.

- **Rozvoj kompetencí žáků**
  - sociálních dovedností (umění týmové práce, konstruktivní řešení konfliktu, otevřená komunikace)
  - pozitivní vnímání sebe sama
  - rozvoj osobnostních kvalit, které podporují zdravý rozvoj osobnosti (sebevědomí, altruismus, empatie, asertivita)
- **Demokratické řízení, efektivní pravidla vzájemného soužití**
  - učení se respektování lidských práv, individuální potřeb a odlišností
  - zapojení žáků do spoluvytváření pravidel vzájemného soužití ve škole
  - vedení žáka k přijetí osobní zodpovědnosti k daným právům a povinnostem
- **Vytváření atmosféry vzájemnosti, důvěry, respektu a bezpečí ve škole**
- **Přístup k informacím a práce s informacemi**

- umění používat různé informační zdroje, kriticky zhodnotit, porovnat informace. vytváření vlastního názoru, životního postoje.
  - poznání základních lidských potřeb (fyzických, psychických, emočních)
- **Spolupráce**
    - celé školy, všech žáků, učitelů – důvěra ve vztahu žák – žák a učitel - žák
    - otevřená komunikace mezi školou a rodiči
    - spolupráce v rámci pedagogického týmu
    - propojení školy s dalšími institucemi (školní psycholog, Policie ČR, další odborná pracoviště a organizace působící v oblasti primární prevence)

4. Strategie a metody

Vztah učitel – žák

Budujeme vzájemnou důvěru mezi učitelem a žákem. Žák ví, že se může na učitele obrátit a bude respektován jeho názor, jeho potřeby. Učitel se zajímá o žáka, podněcuje dialog. Učitel získává důvěru žáka i prostřednictvím budování vztahu s rodinou, sociálním prostředím žáka. Při řešení problémů je učitel otevřen komunikaci s žákem, s rodičem, širší rodinou, ostatními pedagogy, výchovným poradcem, atd.. Na základě dosažení dohody o společných cílech a postupech dochází k celkové a jednotné podpoře žáka.

Skupinová práce

Žáci velkou část vyučování spolupracují, ve dvojicích, ve skupinách, ve skupinách napříč třídami. Učitel věnuje pozornost spolupráci ve skupinách, podporuje naslouchání, zapojení všech členů skupiny, reflektuje s žáky skupinovou práci a podporuje tak rozvoj kompetencí **týmové práce, řešení konfliktu** (učitel podporuje odpovědnost žáka za řešení konfliktu). Žáci se učí vést diskuzi, vyjadřovat své názory, naslouchat druhým a vhodným způsobem reagovat na kritiku.

Projektové vyučování a celoškolní projekty

V rámci dlouhodobých projektů se žáci mohou blíže seznámit s děním kolem sebe a aktuálními tématy. Umožňuje intenzivní spolupráci tříd v rámci ročníku. Celoškolní projekt navíc podporuje spolupráci žáků napříč třídami a napříč ročníky. Žáci se navzájem poznávají a dokáží spolupracovat starší s mladšími. Je to podstatný prvek prevence šikany starších žáků vůči mladším.

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Každé čtvrtletí provádějí žáci od třetích tříd vlastní sebehodnocení svého chování i prospěchu. Žáci dostávají komplexní zpětnou vazbu od učitelů. Jsou informováni o svém pokroku i nedostacích. Je oceňováno úsilí žáka a míra jeho pokroku bez srovnávání s výkonem ostatních. Snažíme se podporovat individuální zájem dětí. Diferenciace výuky může probíhat prostřednictvím práce ve skupinách podle zaměření žáka. Pomáháme žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, pozitivní vztah k okolnímu světu.

Komunikace s rodiči, zákonnými zástupci

Učitelé nabízejí všem rodičům možnost individuální konzultace a vyzývají rodiče, aby tuto možnost využívali. Rodiče mají možnost na naší škole navštívit i výuku, někteří se zapojují do výuky v rámci svých možností a poznávají tak prostředí školy a lépe tak chápou potřeby svých dětí ve škole.

Pedagogická diagnostika

Učitelé věnují pozornost žákům, registrují signály o možném problému žáka a hledají příčiny a vhodné formy nápravy. Pokud je třeba, spolupracují s rodiči, metodičkou prevence, školní psycholožkou a výchovnou poradkyní. Případně je využíváno dalších odborných institucí (PPP aj.)

5. Preventivní tým

- ředitelka školy: Mgr. Gabriela Masláková
- zástupkyně ředitelky školy: Mgr. Hana Kuchařová
- zástupkyně ředitelky školy: Mgr. Lenka Šilhánková
- výchovná poradkyně: Mgr. Hana Kuchařová
- metodička prevence: Mgr. Marie Horynová
- školní psycholožka: Mgr. Jana Přerovská

6. Vlastní program a jeho zaměření

1. Koordinace preventivních aktivit na škole

- seznámit ředitelku školy s programem, dohodnout základní pravidla realizace programu
- metodička prevence na škole spolupracuje s výchovným poradcem, třídními učiteli, s ostatními pedagogy, s pracovníky PPP, s dalšími institucemi a organizacemi, zabývajícími se danou problematikou

2. Seznámení pedagogického sboru s filozofií programu a jeho zapojení do jeho realizace

- informovat na provozní poradě (srpen- září)
- umístit vypracovaný MPP ve sborovnách obou stupňů základní školy
- umístit vypracovaný MPP na webových stránkách školy

3. Metodické a učební materiály a další pomůcky

Ve školní knihovně, v učitelské knihovně a v kabinetních sbírkách je pro žáky a pedagogy k dispozici literatura, videokazety, CD a DVD. Je možno využít internetu. Škola zajišťuje poradenskou službu (viz [www. stránky naší školy](#)), zprostředkovává informace (kontaktní adresy) o institucích a odbornících, kteří v oblasti prevence působí v regionu a okolí.

4. Spolupráce s rodiči

- informovat Radu školy a hlavní výbor rodičovského sdružení o realizaci MPP na škole
- na rodičovských schůzkách informovat rodiče o MPP (rady pro rodiče)
- informovat rodiče i žáky o způsobu řešení přestupků podle školního řádu, seznámit je se sankcemi za jeho porušení (třídn.učitelé)
- škola poskytuje individuální konzultace (výchovný poradce, ŠMP)
- škola může poskytnout kontaktní adresy a telefonní čísla, knihy, DVD
- škola spolupracuje s rodiči, jejichž dítě má nějaký handicap (výchovný poradce, ředitelka školy)
- zapojení rodičů do akcí školy

5. Vzdělávání pedagogů

- účast výchovného poradce, školního metodika prevence a ostatních pedagogů na seminářích, přednáškách, akreditovaných kurzech k problematice zdravého životního stylu, šikanování, závislostí a dalších rizikových jevů
- samostudium (odborná literatura, tisk, film, DVD, internet)

6. Volnočasové aktivity

(ve spolupráci s DDM, viz. www.ddmchlumec.net)

7. Aktivity školy pro tento školní rok

- projekt Paměť národa - příběhy našich sousedů (září – říjen 2023)
- Kameny zmizelých (památka židovských občanů, kteří zahynuli v období druhé světové války; 9. ročník; září 2023)
- projekt Učíme se podnikavosti (druhý stupeň ZŠ, celý školní rok)
- přednášky Čas proměn (dospívání)
- akce v Klicperově domě (přednášky, divadelní představení, komponované pořady)
- lyžařský kurz (2024)
- škola v přírodě (1. stupeň)
- Po stopách městské přírody (ochrana biodiverzity; 7. ročník; říjen 2023)
- přednášky ve škole (prevence rizikových jevů, přednášky literární a zeměpisné, zdravý životní styl (průběžně)
- sportovní soutěže regionu, okresu, kraje
- Halloween Day (1. listopad 2023)
- pěvecká soutěž Novobydžovský slavík (březen 2024)
- olympiády (Čj, M, D, Z atd.)
- recitační a tvůrčí soutěž O libčanskou básničku (2024)

- vánoční besídky (prosinec 2023)
- vánoční a velikonoční výzdoba školy, tříd
- vánoční výzdoba kostela ve městě (prosinec 2023)
- školní výlety (květen, červen)
- exkurze
- vydávání školního časopisu Perličky
- návštěva představení ZUŠ v Chlumci n. C. (průběžně)
- pravidelná vystoupení žáků v Domově V Podzámčí
- žakovský parlament
- třídní samosprávy
- besedy se zástupci středních škol a učilišť
- Mikuláš a čerti na ledě (deváté třídy a žáci prvního stupně)
- slavnostní ukončení školního roku a povinné docházky žáků 9. tříd
- prezentace projektů na nástěnkách ve škole /chodby/
- příprava a realizace Dětského dne žáky devátých ročníků pro žáky 1. stupně
- adaptační týden pro žáky šestých tříd – školní etopedka Mgr. Horálková (září)
- návštěva městské knihovny (1. a 2. stupeň ZŠ)
- projekt Zdravá výživa
- Tříkrálová sbírka (1. a 2. stupeň)
- návštěva Úřadu práce v HK (deváté třídy, prosinec 2023)

8. Mimoškolní aktivity školy pro tento rok

- Příprava k přijímacím zkouškám z matematiky a z českého jazyka
- <https://www.zschlumecnc.cz/>

9. Řešení přestupků

- nástrojem prevence je i přiměřené řešení přestupků
- zakotveno ve Školním řádu Základní školy v Chlumci n.C.
- postup v případě prokázaného zjištění zneužití návykových látek ve škole
- strategie pro vyšetřování šikany /viz přílohy/

10. Realizace MPP ve výuce na prvním stupni

První stupeň

V 1.-5. ročníku budou vybraná témata nenásilně zařazena do výuky. Jejich obsah budou žákům prezentovat třídní učitelé, neboť své žáky dobře znají a vědí, na jakou problematiku se nejvíce zaměřit. Zároveň budou mít děti možnost besedovat s odborníky a vyzkoušejí si své dovednosti a vědomosti v praxi. Ve druhém pololetí uspořádají učitelé prvního stupně pro své žáky výtvarnou soutěž, jejíž náměty budou odpovídat tématům MPP.

Témata pro 1. - 3. ročník:

- **Kouření, alkohol(ismus), užívání drog, zneužívání léků**
  - základní informace
  - zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu atd.
- **Odmítání návykových látek**
  - jak říci „NE!“
- **Zdraví**
  - hodnota zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
  - jak si udržet dobré zdraví
  - zdravý životní styl
- **„Na koho se mohu obrátit, když mám problémy?“**
  - rodiče, učitelé apod.
  - důležitá telefonní čísla

Témata pro 4. a 5. ročník:

Zdraví

- jedna ze základních lidských hodnot
- činnosti vhodné z hlediska zdraví

Návykové látky

- zdravotní a sociální rizika při užívání návykových látek
- argumenty ve prospěch zdraví
- návykové látky z pohledu zákona (pouze základní informace)

Mezilidské vztahy

- základní mezilidské vztahy (v rodině, ve škole, atd.)
- projevy lidské nesnášenlivosti (především rasismus a xenofobie)

„Mám právo....“

- protiprávní jednání (šikana, násilí, zastrahování)
  - jak se bránit

Primární prevenci na prvním stupni má na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce lze využít různých metod,

např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, skupinovou práci, projektové vyučování či dramatickou výchovu. Jednotlivá témata budou plnit průběžně během školního roku.

Ročník	Téma
1. ročník	Osobní bezpečí
	Vztahy v dětském kolektivu
	Základní hygienické návyky
	Rodina = bezpečné místo
2. ročník	Lidské tělo
	Ochrana zdraví
	Režim dne
	Využití volného času
3. ročník	Ochrana proti obtěžování cizí osobou
	Můj volný čas
	Lidé kolem nás (multikulturní výchova)
4. ročník	Lidské tělo (odlišnost mezi pohlavími)
	Životaspráva a nevhodné návyky
	Využití volného času
	Vztahy v kolektivu
5. ročník	Rodina, domov
	Důvěra, vztahy
	Nebezpečí při komunikaci s cizími osobami
	Léčivé a návykové látky

11. Realizace MPP ve výuce na druhém stupni

Druhý stupeň

V 6. - 9. ročníku jsou témata zařazena do výuky VOČ (výchova k občanství), CH (chemie), PŘ (přírodopis), Lv (literární výchova), VV (výtvarná výchova). Bude využívána i forma besed, kterých se budou účastnit žáci druhého stupně. Vždy bude uvedeno, pro který ročník je beseda vhodná. Besedy povedou odborníci. Problematice budou věnovány třídnické hodiny.

V prvním poschodí staré školní budovy je umístěna schránka důvěry, která slouží k dotazům a připomínkám.

Dotazy, připomínky a návrhy řešíme na pravidelných schůzkách žákovského parlamentu.

Pro žáky 6. - 9. ročníku je plánována soutěž, jejímiž tématy budou okruhy z prevence rizikových jevů u mladistvých a dětí. Žáci budou moci vyjádřit své postoje a názory svými výtvarnými pracemi a literárními projevy.

Témata pro 6. - 9. ročník

Závislosti

- co je to závislost
- na čem mohou být lidé závislí
- jak se závislosti zbavit

Kouření a alkohol

- drogy

Vztahy

- respekt
- vztahy v rodině, se spolužáky apod.
- sexualita
- vhodné chování a komunikace
- práce ve skupině
- právní vztahy

Zdravý životní styl

- umění hodnotit vhodné a nevhodné návyky
- pohyb, relaxace, duševní hygiena (vč.náboženství a sekt)

Právo a pomoc

- zneužívání
- šikana, vandalismus a jiné formy násilného (protiprávního jednání)

Práce na druhém stupni je náročná na koordinaci tak, aby byla probrána všechna témata, aby nedocházelo k jejich překrývání a přesycení žáků informacemi. S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství, přírodopis, chemie, český jazyk a literatura atd.

Měsíc	Ročník	Téma	Předmět
<u>Září</u>	6., 7.	Žebříček hodnot	VOČ
	8.	Zdravý životní styl	VOČ, Tv
	9.	Právní odpovědnost, trestní normy	VOČ
<u>Říjen</u>	6.	Volný čas	VOČ
	7.	Osobní bezpečí, šikana, násilí	VOČ
	6., 7.	Barvy – jak se dnes cítím	VV
	8.	Fyziologie, působení drog na zdraví	VOČ, PŘ
	9.	Rozvoj osobnosti	VOČ
<u>Listopad</u>	6.	Funkce rodiny	VOČ
	7.	Mezilidské vztahy	VOČ
	8.	Tělesné, duševní a soc. změny u závislého	VOČ, PŘ
	9.	Komunikace	VOČ
	8., 9.	Grafiti (umění nebo vandalství)	VV
<u>Prosinec</u>	6.	Osobní bezpečí	VOČ
	7.	Život s handicapem	VOČ, Výuka k různosti
	6.,7.,8.,9.	Vánoční zvyky, tradice v rodině	VV, VOČ
<u>Leden</u>	7.	Vztahy mezi dívkami a chlapci	VOČ
	7.	Charakteristika	ČJ
	8.	Řešení krizových situací	VOČ
	9.	Volba životního partnera	LV, VOČ
	9.	Kamarádství, přátelství, láska	ČJ
<u>Únor</u>	8.	Osobní hygiena	Tv, VOČ
	8.	Trávicí soustava, správná výživa	PŘ
	8.	Agresivita, šikana, násilí	VOČ
	9.	Alkohol	CH
<u>Březen</u>	7.	Drogy, jejich dělení, účinky, prevence	VOČ
	8.	Rozvoj sebepoznání a sebepojetí	VOČ
	8.	Dýchací soustava	PŘ
	8..	Zdravé sexuální chování	VOČ
<u>Duben</u>	6., 7.	Můj hrdina	VV
	7., 8., 9.	Civilizační choroby	PŘ
	7.	Komunikace mezi lidmi	ČJ, VOČ
	8.	Sexuální výchova, odlišnosti	VOČ
	8..	Pohlavní choroby, AIDS	VOČ
<u>Květen</u>	6., 8.	Zásady společenského chování	ČJ – SL, VOČ
	8.	Nervová soustava	PŘ
	7., 8.	Co je důležité pro povolání	VOČ, prac. vyuč.
	9.	Drogy, toxické látky	CH
<u>Červen</u>	6., 7.	Centra odborné pomoci	VOČ
	6., 7., 8., 9.	Prázdninová nebezpečí	VOČ

K získávání dalších informací mohou žáci také využít konzultační hodiny (vždy v pondělí o velké přestávce v kabinetu dějepisu nebo kdykoli po předchozí dohodě) a nástěnku v 1. poschodí staré školní budovy, kde jsou uvedena důležitá telefonní čísla a adresy (linky důvěry atd.) a další informace vztahující se k MPP. Konzultační hodiny pro rodiče, zákonné zástupce se konají každé úterý od 7. 15 hodin do 8 hodin; jiný termín lze poskytnout po předchozí domluvě.

Zhodnocení MPP bude provedeno na konci školního roku 2023 - 2024.

Mgr. Marie Horynová

•

12. Příloha č. 1

Krizový plán školy

Škola má zpracovaný postup pro řešení rizikového chování žáků.

POSTUP ŠKOLY PŘI VÝSKYTU A KONZUMACI TABÁKOVÝCH VÝROBKŮ VE ŠKOLE

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je zakázáno kouřit (viz vyhláška a školní řád).

1. Pokud je žák přistižen při konzumaci tabákových výrobků v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci školních akcí, je primárně nutné mu zabránit v další konzumaci.
2. Tabákový výrobek je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Pedagogický pracovník o události sepíše stručný záznam s vyjádřením žáka, zejména odkud má tabákový výrobek. Zápis založí ŠMP do své agendy.
4. V případě porušení zákazu kouření informuje třídní učitel zákonného zástupce žáka.
5. V závažných případech (zejména s ohledem na věk a chování dítěte) a jestliže se jednání opakuje, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dětí.
6. Z konzumace tabákových výrobků je třeba vyvodit sankce stanovené školním řádem.

POSTUP ŠKOLY PŘI VÝSKYTU A KONZUMACI ALKOHOLU VE ŠKOLE

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci alkoholu v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí pořádaných školou, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Alkohol je třeba žákovi odebrat a zajistit, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností pedagogický pracovník posoudí, jestli mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem alkoholu do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a zavolá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, sepíše pedagogický pracovník o události stručný záznam s vyjádřením žáka (zejména odkud, od koho má alkohol), který založí ŠMP do své agendy a vyrozumí vedení školy a zákonného zástupce žáka.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany dítěte a vyčká jeho pokynů.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval alkohol ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
9. Jestliže se situace opakuje, splní škola oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dětí.
10. V případě uživatele zájmu nebo zájmu jeho zákonných zástupců, poskytne škola potřebné informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.
11. Z konzumace alkoholu ve škole je třeba vyvodit sankce. Za nebezpečné a protiprávní jednání je rovněž považováno navádění jiných k užívání alkoholických nápojů.
12. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu, resp. kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

NÁLEZ ALKOHOLU VE ŠKOLE

1. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy alkohol, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) Nalezenou tekutinu uloží u vedení školy jako případný usvědčující důkaz.
- d) Zpracují stručný záznam o události.

2. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka alkohol, postupují takto:

- a) Tekutinu nepodrobují žádnému testu ke zjištění jeho chemické struktury.
- b) O nález ihned uvědomí vedení školy.
- c) O nález sepiší stručný záznam, s vyjádřením žáka, u kterého byl alkohol nalezen s datem, místem a časem nálezů a jménem žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byl alkohol nalezen (nebo který jej odevzdal). V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Rozhovor a zápis je přítomno vedení školy. Zápis záznamu založí ŠMP.
- d) O nález vyrozumí zákonného zástupce žáka, a v případě, že se jedná o opakovaný nález u téhož žáka, i orgán sociálně právní ochrany dítěte.
- e) V případě podezření, že alkohol obsahuje i jiné příměsi a byl nalezen u žáka, který se jím intoxikoval, předají zajištěn tekutinu přivolanému lékaři.

POSTUP ŠKOLY PŘI KONZUMACI, DISTRIBUCI NEBO NÁLEZU OMAMNÝCH A PSYCHOTROPNÍCH LÁTEK (dále jen OPL) VE ŠKOLE KONZUMACE OPL VE ŠKOLE

1. V případě, kdy je žák přistižen při konzumaci OPL v prostorách školy nebo v době školního vyučování, či v rámci akcí školou pořádaných, je primárně nutné mu v další konzumaci zabránit.
2. Návykovou látku je třeba žákovi odebrat a zajistit ji, aby nemohl v konzumaci pokračovat.
3. Podle závažnosti momentálního stavu žáka, případně dalších okolností, pedagogický pracovník posoudí, zda mu nehrozí nějaké nebezpečí.
4. V případě, kdy je žák pod vlivem OPL do té míry, že je ohrožen na zdraví a životě, zajistí škola nezbytnou pomoc a péči a volá lékařskou službu první pomoci.
5. Jestliže akutní nebezpečí nehrozí, pedagogický pracovník ihned zajistí vyjádření žáka a vyrozumí vedení školy, zápis z rozhovoru se žákem je uložen u ŠMP.
6. V případě, že žák není schopen pokračovat ve vyučování nebo dbát pokynů zaměstnanců školy, vyrozumí škola ihned zákonného zástupce a vyzve jej, aby si žáka vyzvedl, protože není zdravotně způsobilý k pobytu ve škole.
7. Jestliže není zákonný zástupce dostupný, vyrozumí škola orgán sociálně právní ochrany a vyčká jeho pokynů.
8. Zákonnému zástupci ohlásí škola skutečnost, že žák konzumoval OPL ve škole i v případě, kdy je žák schopen výuky.
9. Škola současně splní oznamovací povinnost k orgánu sociálně právní ochrany dítěte.
10. V případě zájmu žáka nebo jeho zákonných zástupců poskytne škola informace o možnostech odborné pomoci.
11. Z konzumace OPL ve škole je třeba vyvodit sankce stanovené školou. Nicméně je nutné rozlišovat distributora od uživatele. Uživatel je nebezpečný pouze sobě, distributor všem. Distribuce je trestným činem.
12. Navádění jiných žáků k užívání návykových látek je považováno rovněž za nebezpečné a protiprávní jednání.

13. Obdobný postup zvolí pedagogický pracovník i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem OPL, respektive kdy nelze prokázat, že se žák intoxikoval ve škole.

DISTRIBUCE OPL VE ŠKOLE

1. Distribuce OPL je v České republice považována za protiprávní jednání. Je proto zakázána a může být kvalifikována jako trestný čin. Množství, které žák distribuuje, není nijak rozhodující.
2. Přechovávání OPL je také vždy protiprávním jednáním. Množství, které u sebe žák v danou chvíli má, je rozhodující pro to, aby toto protiprávní jednání bylo blíže specifikováno buď jako přestupek nebo jako trestný čin. Toto množství nemusí mít žádný vliv na kázeňský postih.
3. Jestliže má pracovník školy důvodné podezření, že ve škole došlo k distribuce OPL, musí o této skutečnosti vyrozumět Policii ČR.
4. Jestliže se tohoto jednání dopustila osoba mladší 18 let nebo bylo namířeno proti osobě mladší 18 let, vyrozumí škola také zákonného zástupce a orgán sociálně právní ochrany dítěte.
5. Pokud v rámci tohoto podezření zajistí pracovníci školy nějakou látku, postupují způsobem popsaným níže.

NÁLEZ OPL VE ŠKOLE

A. V případě, kdy pracovníci školy naleznou v prostorách školy látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. Za přítomnosti dalšího pracovníka školy vloží látku do obálky, napíše datum, čas a místo nález. Obálku přelepí, přelep opatří razítkem školy a svým podpisem a uschovají ji do školního trezoru.
4. O nález vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

B. V případě, kdy pracovníci školy zadrží u některého žáka látku, kterou považují za omamnou nebo psychotropní, postupují takto:

1. Zabavenou látku nepodrobují žádnému testu ke zjištění její chemické struktury.
2. O nález ihned uvědomí vedení školy.
3. O nález sepíše záznam s vyjádřením žáka, u kterého byla látka nalezena, s datem, místem a časem nález a jménem žáka. Zápis podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena nebo který látku odevzdal. V případě, že podepsat odmítá, uvede pracovník tuto skutečnost do zápisu. Zápisu a rozhovoru se žákem je přítomno vedení školy.
4. O nález škola vyrozumí Policii ČR, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky a informuje zákonného zástupce žáka.
5. V případě, že je látka nalezena u žáka, který se jí intoxikoval, předají látku zajištěnou výše uvedeným postupem přivolanému lékaři.

C. V případě, kdy pracovníci školy mají podezření, že některý z žáků má nějakou OPL u sebe, postupují takto:

1. Jedná se o podezření ze spáchání trestného činu nebo přestupku, a proto řešení této situace spadá do kompetence Policie ČR.
2. Bezodkladně vyrozumí Policii ČR, zkonzultují s ní další postup a informují zákonného zástupce žáka.

3. Žáka izolují od ostatních a do příjezdu Policie ČR je nutné mít ho pod dohledem. U žáka v žádném případě neprovádějí osobní prohlídku nebo prohlídku jeho věci.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ ZÁŠKOLÁCTVÍ

Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni dokládat důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem (zákon 561/2004).

1. Zákonný zástupce žáka je povinen omluvit nepřítomnost svého dítěte ve vyučování do třetího dne od zahájení absence třídnímu učitel.
2. Omluva je platná pouze od zákonných zástupců žáka. Škola může v případech častější absence vyžadovat potvrzení od lékaře. U problémových žáků lze omlouvání lékařem dohodnout s odborem sociální péče.
3. O mimořádné uvolnění žádají rodiče předem. Jeden den omlouvá třídní učitel, dobu delší než jeden den omlouvá ředitel školy. Žádost podávají zákonní zástupci žáka řediteli školy na formuláři, který se nachází na webových stránkách školy.
4. Pokud má třídní učitel přesvědčivé důkazy o záškoláctví, nemusí uznat omluvenku zákonných zástupců nebo ji eviduje jako „skryté záškoláctví“. V případě opakování škola informuje oddělení sociálně právní ochrany dětí. Všechny tyto skutečnosti třídní učitel nejprve projedná se zákonnými zástupci žáka a sepíše záznam, informuje výchovného poradce a metodika prevence.

POSTUP ŠKOLY PŘI NEOMLUVENÉ ABSENCI

1. O zvýšené či neomluvené absenci informuje třídní učitel ŠMP.
2. Neomluvenou absenci do součtu 10 hodin projednává třídní učitel se zákonným zástupcem žáka formou pohovoru. Třídní učitel projedná důvod nepřítomnosti žáka se zákonným zástupcem a upozorní ho na povinnost omlouvání stanovenou zákonem. Provede zápis z pohovoru, do něhož uvede způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka.
3. Při 10 a více neomluvených hodinách je povinností školy svolat výchovnou komisi, které se zúčastní vedení školy, školní metodik prevence nebo výchovný poradce, třídní učitel a zákonný zástupce žáka. Může být přizván i zástupce odboru sociální péče. O průběhu jednání se provede zápis.
4. V případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, je škola povinna informovat orgán sociálně právní ochrany dětí.
5. V případě neomluvení absence bude žákovi uděleno kázeňské opatření dle sankčního řádu školy.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ KRÁDEŽE

Škola žákům doporučuje cenné věci, které nesouvisí s vyučováním a vzděláváním do školy nenosit, případně je mohou odkládat na místa k tomu určená, např. u třídního učitele.

1. Při nahlášení krádeže sepíše třídní učitel zprávu o této události na základě výpovědi poškozeného.
2. Škola dále věc předává policii nebo informuje o této možnosti zákonné zástupce poškozeného žáka.
3. V případě, že je znám pachatel, je třeba nahlásit věc orgánu sociálně právní ochrany dětí a současně věc předat orgánům činným v trestním řízení.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ NETOLISMU

Termínem netolismus označujeme závislost na tzv. virtuálních drogách. Mezi ně patří zejména: počítačové hry, sociální sítě, internetové služby (různé formy chatu), virální videa, mobilní telefony, televize aj.

1. V případě, že má učitel u žáka podezření na některou z forem netolismu, seznámí s touto skutečností školního metodika prevence, třídního učitele a vedení školy.
2. Školní metodik prevence nabídne žákovi adekvátní pomoc. Tou může být především zprostředkování kontaktů na odborná zařízení a podpora žáka při řešení obtížných situací, které mu jeho rizikové chování přináší.
3. Školní metodik prevence současně informuje zákonné zástupce.
4. Zákonným zástupcům nabídne pomoc a předá databázi institucí zabývajících se touto problematikou (pedagogicko-psychologická poradna, středisko výchovné péče, odborná zdravotnická zařízení, nestátní organizace orientované na danou problematiku).

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Sebepoškozování je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou odpověď na akutní anebo chronický stres, nevladatelné emoce či myšlenkové pochody.

Nejčastěji pozorovaným sebepoškozujícím chováním je řezání (žiletkou, střepem atd.), pálení kůže, škrábání, píchání jehlou, rozrušování hojících se ran, značkování rozpáleným kovem nebo například značkovací pistolí, obrušování popálené kůže, kousání, údery, nárazy, dloubání, tahání kůže a vlasů/ochlupení a další.

1. Pokud má učitel u žáka podezření na některou z forem sebepoškozování, oznámí tuto skutečnost neprodleně školnímu metodikovi prevence, třídnímu učiteli a vedení školy. V případě přímého rizika vážného zranění nebo smrti následkem sebepoškození je namístě okamžitá, i nedobrovolná hospitalizace na psychiatrii – při odmítání hospitalizace bývá nutná asistence Policie ČR.
2. Školní metodik prevence kontaktuje rodinu a zahájí systematickou spolupráci.
3. Školní metodik prevence se společně se školním psychologem a s třídním učitelem snaží zjistit příčiny sebepoškozování.
4. Školní metodik prevence motivuje zákonné zástupce žáka k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance, pedagogicko-psychologická poradna.
5. Škola stanoví jasně hranice a pravidla na půdě školy (například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pocítuje nutkání poškodit se).
6. Ohlašovací povinnost (Policie ČR/ OSPOD) se netýká přímo sebepoškozování, ale doprovodných problémů často SP doprovázejících – šikany, sexuálního zneužívání, zanedbávání péče, týrání dítěte (syndrom CAN) atd., povinnost hlášení podléhá rovněž podezření navádění dětí k sebepoškození/sebevraždě (skupina poškozujících se, kyberšikana).

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ ZÁVISLOSTI NA NOVÝCH NÁBOŽENSKÝCH HNUTÍCH

Za rizikové považujeme především skupiny řazené ke kultům a sektám. Pod pojmem „sekta“ rozumíme v kontextu primární prevence rizikového chování určitou ohraničenou sociální skupinu, jejíž členové sdílejí ideologický koncept, jehož prostřednictvím se skupina vymezuje vůči svému okolí, a dochází při tom k postupné sociální izolaci, manipulaci a ztrátě soukromí.

1. V případě, že má učitel u některého žáka podezření na příslušnost k tzv. novým náboženským hnutím, informuje o této skutečnosti ředitele školy, třídního učitele, školního metodika prevence a zákonného zástupce dítěte.
2. Pokud je rodina členem společenství se znaky sekty a není podezření na zanedbávání péče či jiný trestný čin vůči dítěti, není možné ze strany pedagoga ovlivnit zapojení dítěte do tohoto společenství.
3. V odůvodněných případech je možné kontaktovat tato pracoviště - pedagogicko-psychologickou poradnu, středisko výchovné péče, OSPOD, Policii ČR.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ RIZIKOVÉHO SEXUÁLNÍHO CHOVÁNÍ

K rizikovému sexuálnímu chování patří předčasný začátek pohlavního života (do této skupiny řadíme také zvýšenou konzumaci pornografie před 15. rokem života), vysoká frekvence pohlavních styků, náhodné známosti, promiskuita, prostituční chování, prezentování vlastních explicitně erotických materiálů na internetu, krvavé sexuální praktiky, vaginální, anální a orální styk bez použití kondomu mimo dlouhodobé partnerství, kde se předpokládá věrnost partnerů. Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí.

1. Učitel by měl zasáhnout tehdy, kdy lze sexuální chování pokládat za škodlivé. A to v těchto případech: pokud ho dítě neprovádí v soukromí; pokud vznikne podezření, že při něm nějak zraňuje sebe nebo někoho dalšího; pokud se ze sexuálního chování stane nutkavé chování (to znamená, že tomu dítě věnuje tolik prostoru, že zanedbává svoje běžné povinnosti, hygienu, přátele, učení a podobně).

Pokud má učitel podezření na některou z forem rizikového sexuálního chování, informuje o této skutečnosti ředitele školy, třídního učitele, školního metodika prevence a zákonného zástupce dítěte.

2. Podle závažnosti rizikového chování je možno situaci řešit buď na půdě školy, nebo – ve složitějších případech – zprostředkovat kontakt rodičů se specializovaným pracovištěm.
3. V případě, že rodiče nemají zájem situaci řešit, je potřeba kontaktovat OSPOD, resp. Policii ČR.

POSTUP ŠKOLY – PŘÍSLUŠNOST K SUBKULTURÁM

Subkultury (např. anarchismus, emo, gothic, hip – hop, punk, ska/reggae, RPG komunity, skinheads) jsou přirozenou součástí života dospívajících. Umožňují dospívajícímu především odpoutat se od pasivního následování hodnot rodičů a autorit, vytváří předpoklad pro budoucí tvorbu vlastní identity v rámci společnosti a představují první krok v rámci nacházení vlastní svébytnosti (proces individuace). Samotná příslušnost k subkultuře ještě nic neznamena, nenese automaticky nebezpečí výskytu rizikového chování. Negativním dopadem příslušnosti k některým subkulturám může být osvojení si některých forem rizikového chování, nejčastěji různé formy závislostního jednání (konzumace nejrůznějších drog či ulpívání na jednom typu činnosti). Pokud se vyskytne případ příslušnosti žáka k některé subkultuře, úkolem školy není řešit tuto příslušnost, ale pouze případné projevy rizikového chování. Specifická intervence je řízena

povahou rizikového chování (viz doporučený postup při závislosti na návykových látkách, záškoláctví apod.).

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Domácí násilí řadíme mezi typy rizikového chování, které mohou ohrozit zdravý vývoj žáků a mít nepřímé dopady na chování žáků. Má negativní vliv na harmonický vývoj dětí a mladistvých zejména v oblasti emocionální, vztahové, může ohrozit i zdravý tělesný vývoj.

Násilí, které se odehrává v rodině, se může projevovat v chování žáka a může být jedním z důvodů dalších forem rizikového chování (např. záškoláctví, zneužívání návykových látek, sebepoškození, násilné chování aj.). Domácí násilí představuje obvykle fyzické, psychické, nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí. Je typické, že se intenzita násilného chování v průběhu času stupňuje, což snižuje schopnost oběti i agresora toto chování zastavit a pracovat na nápravě narušeného vztahu.

Pokud vyučující získá hodnověrným způsobem poznatky o tom, že někdo připravuje, páchá nebo již spáchal jednání, které lze posoudit jako týrání dítěte, má podle platných zákonů tzv. oznamovací povinnost. Jakmile se tedy kdokoli ve škole dozví o násilí páchaném na dítěti, pak tuto skutečnost neprodleně oznámí orgánům činným v trestním řízení. Souběžně je povinností školy informovat také OSPOD.

POSTUP ŠKOLY PŘI ŘEŠENÍ SPECIFIK V CHOVÁNÍ ŽÁKŮ S PAS

Charakteristika poruch autistického spectra

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. Jsou označovány jako všepřonikající vývojové poruchy, mesa tree jsou brazen my. dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom apod.

Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech:

- sociální interakce a sociálního chování,
- verbální i neverbální komunikace,
- v oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.

Stupeň závažnosti poruch bývá různý, typická je také značná variabilita projevů. I v případě nejlehčích forem postižení zhoršují sociabilitu a ztěžují zařazení jedince do společnosti.

PAS jsou celoživotní, některé projevy s věkem mizí, jiné se zase mohou objevit. Děti, žáky a studenty s PAS považujeme ve školské praxi za žáky s různou mírou speciálních vzdělávacích potřeb. Chování a jednání žáků s PAS ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci. Chování a projevy jsou u každého žáka s PAS značně různorodé. Některé schopnosti a dovednosti mohou být rozvinuté, jiné výrazně opožděné nebo nerozvinuté.

U sáke s PAS se lze setkat s různou mírou rozvoje řeči, různými intelektovými schopnostmi i s různým stupněm zájmu o sociální kontakt. K projevům v oblasti tzv. diagnostické triády je často přidružena přecitlivělost na různé podněty jako zvuky, světlo, barvy, pachy, dotek.

Častým projevem jsou stereotypní pohyby, zvláštní zájmy, omezená schopnost spontánně sdílet s ostatními dětmi radost a zájmy, či rigidní a kompulzivní chování. Četnost takového chování

se zvyšuje při nadměrné stresové zátěži žáka. To může být znamením „přetažení“ žáka. Při prevenci vzniku nežádoucího chování, stresu, či afektu je třeba mít na paměti, že žák s PAS v zátěžové a pro něj nestandardní situaci může opomíjet základní životní potřeby, jako např. fyziologická potřeba, příjem potravy, tekutin. Pokud pozorujeme na žákovi neklid, je vhodné nabídnout pití, připomenout jídlo, pamatovat na toaletu. Může se stát, že je žák dehydratovaný, hladový atd., ale sám tyto potřeby aktivně neřeší. Únava a „přetažení“ jsou signálem potřeby odpočinku, který dokáže navodit zklidnění. Pokud stereotypní rigidní projevy nejsou sebepoškozujícího nebo okolí ohrožujícího charakteru, je nutné nelpět na jejich zastavení, postupně odezní. Tyto projevy nesmí být důvodem jakékoliv formy trestání žáka.

Příčiny projevů rizikového chování

Krizové situace ve škole či školském zařízení zahrnují zejména rizikové chování vyvolané situací, která nastane z důvodu nepochopení současné potřeby žáka, kterou může být nepohodlí, změny aktuálního zdravotního stavu, či jiných faktorů, které ovlivňují jeho aktuální naladění. Reakcí žáka na takové nepochopení je řešení situace neadekvátním způsobem, neadekvátními verbálními projevy, vzdorovitým chováním, stereotypním chováním, agresí vůči ostatním spolužákům či dospělým, sebepoškozováním, výbušným chováním, vulgárním vyjadřováním apod. Jedná se o manifestaci vysoce stresové situace, ve které se žák ocitl.

Pravidla předcházení rizikovému chování

Pro předcházení krizovým situacím spojeným s rizikovým chováním žáků s PAS je nutné dodržovat tato pravidla:

- pravidlo přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- pravidlo jasné a konkrétní motivace
- pravidlo vyšší míry tolerance
- pravidlo důslednosti v přístupu k žákovi
- vyšší míra vizuální podpory
- nadstandardní řešení obtíží s pozorností
- vyšší míra vysvětlování sociálně komunikačních pravidel a situací, vyšší míra pomoci v některých situacích, které vyžadují praktický úsudek možnost odpočinku, relaxace

Postup školy pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS

1. Při diagnostikování žáka s PAS školským poradenským zařízením výchovný poradce seznámí všechny pedagogické pracovníky, kteří budou s daným žákem přicházet do kontaktu, s obecnými specifiky diagnózy PAS a zásadami pro předcházení rizikových projevů chování. Dále jim předá informace o individuálních zvláštěnostech a potřebách daného žáka, které vycházejí z doporučení ŠPZ. O této skutečnosti bude vyhotoven písemný zápis s podpisy všech zúčastněných.
2. Výchovný poradce spolu se třídním učitelem žáka s PAS vypracuje krizový plán, který by měl obsahovat popis konkrétních kroků při vzniku nevhodného chování či problémové situace, vymezení kompetencí a odpovědnosti jednotlivých zaměstnanců, včetně přesného stanovení podmínek, kdy a za jakých okolností škola žádá o pomoc jiné odborníky.
3. Výchovný poradce úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka s PAS, případně s jeho asistentem.

4. Výchovní poradce a třídní učitel úzce spolupracují se zákonnými zástupci žáka s PAS a pravidelně je kontaktují ve snaze o získání aktuálních informací o případných změnách, současně informují zákonné zástupce žáka o průběhu vzdělávání, o změnách chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech rizikového chování žáka, o plánovaných nebo náhlých změnách ve školním prostředí oproti nastavenému standardu.

5. Výchovní poradce a třídní učitel spolupracují se ŠPZ, které vydalo doporučení žákovi s PAS, případně s lékařskými specialisty, v jejichž péči žák s PAS je.

6. Třídní učitel dále o problematice poruchy žáka s PAS vhodným způsobem informuje školní kolektiv, zohledňuje přitom věk žáků. Formou nejrůznějších metod rozvíjí u žáků schopnost diskutovat, pracovat v týmu a respektovat ostatní, uvědomovat si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti.

PROGRAM PROTI ŠIKANOVÁNÍ

Program proti šikanování ve škole: 1, slouží k vytvoření bezpečného prostředí ve škole,
2, zaměřuje se na prevenci šikanování
3, ukazuje postupy řešení šikanování.

Program proti šikaně je součástí Minimálního preventivního programu a vychází ze strategie prevence, která je zakotvena v aktualizovaném Metodickém pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 20 006/2007 – 51. Vycházíme z těchto dalších dokumentů: *Metodický pokyn č.j. MSMT-21149/2016, Čl. 2, Metodický pokyn č.j. MSMT-21149/2016, Čl. 10*

Vymezení pojmu šikana

Šikana – je patologické chování. Většina projevů šikany naplňuje skutkovou podstatu trestných činů. Důležitým znakem šikany je nepoměr sil mezi agresorem a obětí. To odlišuje šikana od běžných šarvátek mezi spolužáky. K tomu, abychom mohli hovořit o šikaně, musí existovat agresor, oběť a prostředí, ve kterém se šikana uskutečňuje. Šikanování je velice závažný, společensky nebezpečný jev, ohrožující oběť fyzicky, ale zejména psychicky. Šikana vzniká tam, kde existují ve skupině, ve třídě, nezdravé vztahy, kde je silná diferenciací na silné a slabé. Záměrem šikanování je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci nebo skupině žáků. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků.

Nebezpečí spočívá zvláště v závažnosti, dlouhodobosti a často pak v celoživotních následcích na duševní a tělesné zdraví oběti. Všechny školy a školská zařízení mají povinnost předcházet všem náznakům násilí a šikanování.

Nepřímé a přímé znaky šikanování

1. Nepřímé (varovné) znaky šikanování.

Doporučení učitelům

- ◆ Žák je o přestávkách často osamoceny, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- ◆ Při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- ◆ O přestávkách se zdržuje v blízkosti učitelů
- ◆ Má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- ◆ Působí smutně, nejistě, stísněně, nešťastně, mívá blízko k pláči

- ◆ Stává se uzavřeným
- ◆ Jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- ◆ Jeho věci jsou poškozené a znečištěné
- ◆ Jeho věci jsou rozházené po lavici, po třídě, v koši
- ◆ Zašpiněný nebo poškozený oděv
- ◆ Stále postrádá nějaké věci
- ◆ Odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- ◆ Mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- ◆ Začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- ◆ Odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Doporučení rodičům

- ◆ Za dítětem nepřicházejí domů spolužáci, kamarádi
- ◆ Dítě nemá kamaráda, s nímž by trávil volný čas, s nímž by si telefonovalo
- ◆ Dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- ◆ Nechuť jít ráno do školy, dítě odkládá odchod z domova, ztráta chuti k jídlu, ustrašenost
- ◆ Dítě nechodí do školy a ze školy stejnou cestou, případně střídá trasu
- ◆ Prosí o dovoz a odvoz autem
- ◆ Dítě chodí domů ze školy hladové
- ◆ Usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze spaní
- ◆ Ztráta zájmu o učení a schopnosti soustředit se na ně

- ◆ Dítě bývá doma smutné, apatické, objevují se výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě
- ◆ Odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- ◆ Dítě žádá o peníze, při čemž dává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- ◆ Nápadně často hlásí ztrátu svých věcí
- ◆ Dítě je nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem
- ◆ Dítě projevuje zlobu vůči rodičům
- ◆ Dítě si často stěžuje na bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma
- ◆ Dítě se vyhýbá docházce do školy
- ◆ Dítě se zdržuje doma víc než předtím

2. Přímé znaky šikanování

- ◆ Posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka
- ◆ Nadávky, ponižování, hrubé žerty
- ◆ Kritika žáka, výtky na jeho adresu pronášené nepřátelským, nenávisným, pohrdavým tónem
- ◆ Nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- ◆ Žák dostává od jiných spolužáků příkazy panovačným tónem a podřizuje se jim
- ◆ Nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů, či ke spoluúčasti na nich
- ◆ Honění, strkání, šťouchání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- ◆ Rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

Typy agresorů

◆ 1. typ

Hrubý, primitivní, impulsivní, se silným energetickým přetlakem, kázeňskými problémy, narušeným vztahem k autoritě, někdy zapojený do gangů páchajících trestnou činností.

Vnější forma šikanování: šikanuje masivně, tvrdě a nelítostně, vyžaduje absolutní poslušnost, používá šikanování cíleně k zastrašování ostatních.

Specifika rodinné výchovy: častý výskyt agrese a brutality rodičů. Jako by agresori násilí vraceli nebo napodobovali.

◆ 2. typ

Velmi slušný, kultivovaný, narcisticky šlechtěný, sevřený, zvýšeně úzkostný, někdy i se sadistickými tendencemi v sexuálním smyslu.

Vnější forma šikanování: násilí a mučení je cílené a rafinované, děje se spíše ve skrytu, bez přítomnosti svědků.

Specifika rodinné výchovy: časté uplatňování důsledného a náročného přístupu, někdy až vojenského drilu bez lásky.

◆ 3. typ

"Srandista", optimistický, dobrodružný, se značnou sebedůvěrou, výmluvný, nezřídka oblíbený a vlivný.

Vnější forma šikanování: šikanuje pro pobavení sebe i ostatních, patrná snaha „vypíchnout humorné a zábavné“ stránky.

Specifika rodinné výchovy: nezaznamenána žádná specifika. Pouze v obecnější rodině je přítomna citová subdeprivace a absence duchovních a mravních hodnot

Vlastní program proti šikaně

Za hlavní považujeme třináct součástí programu. Mají univerzální charakter a v obecné rovině platí i pro ostatní sociálně patologické jevy.

1. Společné vzdělávání a supervize

a, kurzy a školení

b, studium metodických materiálů (*knihovna metodicky prevence – kabinet dějepisu*).

◆ Metodické materiály:

- kniha Bolest šikanování (M. Kolář). Praha: Portál, 2001

- DVD
- příručky, letáky

2. Užší realizační tým (URT) – preventivní tým

Je vytvořeno jádro realizačního týmu, které se postupně ustálilo na 6 členech

- ředitelka školy,
- zástupkyně ředitelky školy pro druhý stupeň,
- výchovná poradkyně,
- školní metodička prevence,
- zástupkyně ředitelky školy pro první stupeň
- školní psychologka

Činnost URT:

- šetření šikany
- sběr informací o třídách
- metodická pomoc
- dotazníky (zadává a celkově vyhodnocuje)

3. Zmapování situace

a, Na počátku školního roku proběhne šetření od čtvrtých do devátých tříd. Děti zpětně hodnotí své vztahy se spolužáky za minulý školní rok.

b, Mapování vztahů u dětí v 1. až 3. třídě proběhne později, provedou je s dětmi třídní učitelky prostřednictvím her, malování apod.

4. Společný postup při řešení šikanování (krizový plán)

Dva základní scénáře:

1) Pro situace, které zvládne škola sama.

Prakticky to znamená seznámení se se strategií a taktikou postupu první pomoci

při počátečních stádiích šikanování.

A. Pro vyšetřování počáteční šikany (se standardní formou):

1. Odhad závažnosti
2. Rozhovor s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi.
3. Nalezení vhodných svědků.
4. Individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů).
5. Zajištění ochrany obětem.
6. Rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi.
7. Výchovní komise.
8. Rozhovor s rodiči oběti
9. Práce s celou třídou

Některé omyly:

- a) snaha vyšetřovat údajné agresory hned na počátku a ještě k tomu před třídou
- b) bezprostředně konfrontovat výpověď týraného žáka s výpověďmi jeho mučitelů

Postup:

- 1. překonat prvotní šok**
- 2. zmapovat situaci**
- 3. odvést oběť a zajistit její případné ošetření (kancelář školy)**
- 4. zajistit dozor**
- 5. informovat vedení a svolat preventivní tým**
- 6. volat Policii ČR**
- 7. informovat rodiče oběti**
- 8. vytipovat svědky a provést samotné vyšetřování hned ten den**
- 9. tisková zpráva**

2) Pro situace, kdy potřebuje škola pomoc z venku

Je nutná její součinnost se servisními zařízeními a policií.

Jedná se o stanovení klíčových kroků u krizového scénáře při odhalení pokročilé šikany ..

B. Pokročilá šikana s neobvyklou formou – výbuch skupinového násilí vůči oběti, tzv. třídního lynčování, vyžaduje následující postup:

1. Překonání šoku pedagogického pracovníka a bezprostřední záchrana oběti.
2. Domluva pedagogických pracovníků na spolupráci a postupu vyšetřování.
3. Zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi. (pedagog nedovolí žákům mezi sebou komunikovat a realizuje s nimi nějaký program nebo je rozdělí po skupinkách do kanceláře školy a do kabinetů)
4. Pokračující pomoc a podpora oběti.
  - a, v případě vážnějšího zranění zavoláme záchranku
  - b, neprojevu-li oběť známky zranění, poskytneme jí podpůrnou péči (utišíme panickou hrůzu,

navodíme pocit bezpečí a ochrany, je-li to možné, krátce se zeptáme, co se ve třídě stalo a kdo jí ublížil, pro jistotu vždy zabezpečíme co nejrychlejší posouzení zdravotního stavu lékařem, návazně potom zprostředkujeme psychoterapeutickou pomoc v PPP

5. Nahlášení policii.

6. Vlastní vyšetřování.

Při řešení případů šikany spolupracovat s institucemi (viz příloha MPP – adresy, telefonní čísla):

- v **resortu školství** – s pedagogicko-psychologickými poradnami, středisky výchovné péče, speciálně pedagogickými centry,
- v **resortu zdravotnictví** – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie,
- v **resortu sociální péče** – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou),

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), spolupracujeme s Policií ČR.

5. Prevence v třídních hodinách (zavedení tzv. třídnických okének)

- systematická a odborná práce se třídou, práce s pravidly
- cílená práce se silami, které vznikají ve vztazích mezi žáky
- účinná obrana proti zrodu šikany a účinná léčba počátečního stádia onemocnění
- skupinové demokracie/nelze nechat tyto síly v rukou zmatených tyranů, je nutné, aby se toho ujal třídní učitel/
- třídní učitelé vypracují „rámcový“ program specifické primární prevence šikany, tvoří jej:
  - diskuse, jaký je rozdíl mezi šikanováním a šikádlením, vytvoření třídních zásad proti šikanování, hledání odpovědi - co mohou udělat ostatní a co já sám, abychom se ve třídě cítili bezpečně a v pohodě, řešení otázky, co by se dalo dělat společně zajímavého, součástí všech třídních setkání budou hry, včetně her pro zvládnutí agresivity./
- v prvních až třetích třídách jsou v popředí hry, dramatizace pohádek, čtení bajek, povídání si o nich atd.

6. Prevence ve výuce

a, Začlenit téma prevence šikanování do vzdělávacího procesu.

b, Využít předměty, které se přímo vztahují k prevenci

rizikových jevů:

výchova k občanství,

literární výchova a sloh,

prvouka,

vlastivěda,
dějepis,
výtvarná výchova a tělesná výchova.

7. Prevence ve školním životě mimo vyučování

Speciální program se nemůže odehrávat pouze ve třídách, ale je přirozenou součástí života dětí v celé škole a ve všech činnostech, které škola pořádá a zodpovídá za ně.

V našem pojetí zahrnujeme do školního života dění, které přesahuje rámec oficiální činnosti třídy – *přestávky, čas kolem oběda, školní parlament, zájmové kroužky pořádané školou, družina, mimoškolní aktivity (sportovní soutěže, návštěva filmových a divadelních představení, škola v přírodě, lyžařský kurz, školní výlety apod.)*.

8. Ochranný režim

V obecné rovině do něj patří zejména dvě základní věci: **vnitřní školní řád a dozory učitelů**.

Vytipovaná místa, kde může docházet k šikaně. (věnovat jim zvýšenou pozornost):

šatny, WC, chodba u školního bufetu, konec chodby se schodišti směrem ke sklepům, spojovací chodba ve druhém poschodí se schody k půdní vestavbě.

9. Spolupráce s rodiči

Prostřednictvím třídních schůzek a individuálních konzultací.

10. Školní poradenské služby

Konzultační hodiny nebo schůzka po telefonické domluvě

- výchovná poradkyně   Mgr. Hana Kuchařová
- školní metodička prevence   Mgr. Marie Horynová
- školní psycholožka   Mgr. Jana Přerovská

11. Spolupráce se specializovanými zařízeními

Spolupráce s PPP, se středisky výchovné péče, se speciálními pedagogickými centry, s dětskými psychology, psychiatry, pediatry, s oddělením péče o rodinu a děti, s Policií ČR. (viz příloha MPP – adresy, telefonní čísla)

12. Vztahy se školami v okolí

Výměna informací, porovnání výsledků stejných dotazníkových šetření, společné akce sportovní, vědomostní, umělecké

13. Evaluace

Na konci roku proběhne kvalitativní evaluace.

14. Nápravná opatření

- výchovná opatření (napomenutí a důtka třídního učitele, důtka ředitele školy – zakotveno ve školním řádu)
- realizace individuálního výchovného plánu agresora
- snížení známky z chování
- převedení do jiné třídy, pracovní či výchovné skupiny
- doporučení rodičům, aby dobrovolně umístili žáka do pobytového oddělení střediska výchovné péče, případně doporučení realizovat dobrovolný diagnostický pobyt žáka v diagnostickém ústavu;
- podání návrhu orgánu sociálně-právní ochrany dětí k zahájení práce s rodinou, případně k zahájení řízení o nařízení předběžného opatření či ústavní výchovy s následným umístěním v diagnostickém ústavu.
- pro nápravu situace ve skupině je potřeba pracovat s celým třídním kolektivem

Doporučuje se dále pracovat s agresorem (vedení k náhledu na vlastní chování, motivy apod.) i s obětí šikany. V případě potřeby doporučit zákonnému zástupci péči dítěte v PPP, SVP nebo jiných odborníků ; klinických psychologů, psychoterapeutů nebo psychiatrů.

15. Šikana zaměřená na učitele

1. Šikana zaměřená na učitele

- Šikana zaměřená na učitele ze strany žáků musí být chápána jako problém, který se týká všech členů školy.
- Není pouze výsledkem osobnostních charakteristik učitele nebo jeho sociálních či pedagogických kompetencí, jak bývá někdy interpretována. Neměla by být proto v žádném případě považována za individuální záležitost konkrétního pedagoga, kterou by si měl vyřešit sám.
- Odpovědnost za prevenci a řešení šikany nese vedení školy, potažmo také zřizovatel.
- Šikana zaměřená na učitele je specifická tím, že dojde k narušení jasně definovaných rolí (učitel × žák) a žák/student se dostane do pozice větší moci než pedagog, bez

ohledu na formálně vyšší moc a autoritu učitele.

- Šikana zaměřená na učitele se nejčastěji odehrává ve škole – ve třídách a na chodbách, nicméně může se odehrávat také mimo školu ve veřejných prostorech, v místě bydliště pedagoga nebo v kyberprostoru.
- Je zapotřebí mít na paměti, že šikanou může trpět i vysoce zkušený a kompetentní pedagog. Pedagog může vnímat situaci, kdy je šikanován žáky, jako stigma a pociťuje stud a selhání, což mu zároveň často brání vyhledat pomoc u kolegů, vedení školy nebo ve svém okolí.
- Je zapotřebí, aby škola vytvořila bezpečné prostředí a atmosféru důvěry, ve kterém bude tento druh rizika – šikana učitele – uznán a budou nastaveny mechanismy a postupy (krizový plán) k ochraně pedagogů a k účinné prevenci a řešení takového chování, se kterými budou všichni žáci, pedagogové a zákonní zástupci seznámeni.

2. Specifika pro prevenci šikany zaměřené na učitele

- Prevence stojí na celoškolském přístupu, který akcentuje dobré sociální klima, připouští riziko výskytu šikany učitele ve škole, otevřeně takové chování odmítá a realizuje prevenci případně intervenci, pokud k výskytu dojde. Uvědomění si rizika a jeho deklarace může významně snížit rozvoj šikany.
- Vedení školy vyjadřuje pedagogům podporu, oceňuje jejich práci, vytváří atmosféru důvěry, podporuje spolupráci v pedagogickém sboru a zastává nekonfliktní způsob řešení problémů.
- Škola má jasně stanovený způsob, jakým mají pedagogové podezření na šikanu své osoby nebo kolegy, nebo oznámení o šikaně podat, komu a jak s tím bude nakládáno.
- Pedagog nastavuje a uplatňuje jasná pravidla ve třídě; na konflikt nebo nerespektování reaguje včas, pracuje s pravidly v chování a používá stanovené důsledky jejich nerespektování konzistentně; vyhýbá se řešení konfliktu a konfrontací ze strany žáka před celou třídou, usměrňuje řešení na individuální konzultaci; vyhýbá se konfrontačnímu tónu.
- Pedagog posiluje zapojení žáků/studentů do výuky, dává jim na výběr, činí úkoly a výuku pro žáky/studenty zajímavými, propojuje výuku s běžným životem a potřebami žáků; jeho výklad a očekávání jsou pro žáky srozumitelné, odpovídají obtížnosti, kterou mohou zvládnout apod.
- Očekává úspěch u všech žáků a podporuje je, dává žákům zpětnou vazbu k tomu, co udělali dobře, staví na silných stránkách žáků.
- Nezpůsobuje ponížení nebo zesměšnění žáka před třídou; při hodnocení žáka zachovává jeho důstojnost.
- Všímá si změn v náladě, emocích a v chování žáků a včas na ně reaguje.
- Problémy neřeší sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy.
- Všímá si prosociálního a kooperativního chování žáků a oceňuje je; podporuje kooperaci mezi žáky a prostředím, kde se každý žák/student cítí přijatý.

3. Specifika pro řešení šikany zaměřené na učitele

Důležité je respektovat tyto zásady:

- Pedagog, který čelí šikaně ze strany žáků, je v dané situaci v pozici oběti, která by neměla zůstat v situaci sama, ale měla by vyhledat pomoc ostatních. Nelze očekávat, že situaci, kterou lze klasifikovat jako šikanu, vyřeší pedagog v pozici oběti sám. Proto je zapotřebí, aby tuto skutečnost škola neočekávala a nevyžadovala. Naopak je zapotřebí, aby podporovala své pedagogy k vyhledání pomoci, zajistila bezpečí pro pedagoga a řešila vzniklou situaci se žáky, rodiči a ostatními pedagogy.
- V případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem/žáky se pedagog řídí

krizovým plánem školy.

- Je zapotřebí, aby pedagog sám, jeho kolegové i vedení školy porozuměli tomu, že pedagog byl vystaven traumatickému zážitku. Tento zážitek může být bolestným i pro svědky (kolegy nebo žáky ve třídě). Je proto zapotřebí dovolit si čas na zpracování šoku, neobviňovat se, vyhledat si pro sebe sociální podporu od kolegů, přátel, rodiny, monitorovat u sebe znaky stresu, které se mohou objevit i později (např. problémy se spánkem, pozorností, úzkostí, zvýšená citlivost, nechut' k jídlu nebo naopak) a případně vyhledat pro sebe odbornou pomoc.
- Šikana pedagoga bývá často spojena s šikanou mezi žáky. Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení.
- Pro třídu, ve které se šikana odehrávala, zajistí škola intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě (jedná se o program selektivní nebo indikované primární prevence, nikoli všeobecné prevence).
- Stejně jako u šikany mezi žáky i zde je potřeba, aby po takové situaci škola revidovala mechanismy a postupy (krizový plán), aby bylo zřejmé, jak zacházet s případnými podobnými situacemi v budoucnu.
- V případě, že je pedagog nespokojený s řešením situace ze strany vedení školy, může se obrátit na příslušný inspektorát práce.

KRIZOVÝ PLÁN (postup školy)

Pedagog v pozici oběti šikany či pedagog, který je svědkem takovéto situace, vyhledá bezprostředně pomoc, obrátit se může na:

- - ředitele školy
- - školního metodika prevence
- - výchovného poradce
- - školního psychologa
- - kolegu, ke kterému má důvěru
- - školskou radu

Informujte ŘŠ.

V případě potřeby zajistí vedení školy učitelé chráněné prostředí.

Preventivní tým školního poradenského pracoviště - zajistí další šetření, provede postupně rozhovor:

- s obětí, se svědky
- s agresorem/y (zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi, případně konfrontace mezi nimi)
- nebo o šetření požádá odborníka na problematiku šikanování z PPP
- z rozhovoru provádí zápis
- o výsledcích šetření informuje ŘŠ, pokud se šetření přímo neúčastní
- ŘŠ pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce agresora/rů do školy k pohovoru s výchovnou komisí (VK)
- VK dohodne společně se zákonnými zástupci žáka/ků další postup
- *možnosti školy*: odstupňování kázeňských opatření, forma postihu při dalším porušení školního řádu, doporučení odborné pomoci v PPP, informování OSPOD, spolupráce se SVP, informovat Policii ČR...

- ŠMP nebo VP provede zápis z VK
- ŘŠ udělí agresorovi/ům kázeňské opatření v souladu se školním řádem
- ŘŠ informuje Policii ČR, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování

- Škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě, kde se šikana odehrávala a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení – zajistí intervenční program k řešení šikany za účelem znovunastolení bezpečí ve třídě.
- ŘŠ nabídne pedagogovi odbornou pomoc a podporu – konzultace, odkaz na odbornou péči apod.

14. Příloha č. 3

ŠKOLNÍ PROGRAM PROTI KYBERŠIKANĚ

Charakteristika kyberšikany:

Kyberšikanu definujeme jako zneužití ICT, zejména pak mobilních telefonů a internetu, k takovým činnostem, které mají někoho záměrně ohrozit, ublížit mu. Podobně jako u šikany se jedná o úmyslné chování, kdy je oběť napadána útočníkem nebo útočníky. Povaha a provedení útoků pak určují její závažnost. Oproti šikaně tváří v tvář má kyberšikana mnohem větší dosah, čímž ještě více zhoršuje prožívání oběti.

Nejčastější motivy kyberagresora

- Snaží se ovládat druhé prostřednictvím strachu, touží po moci. Obvykle potřebuje pro svou činnost publikum.
- Znuděný, hledá zábavu, narcistický. Kyberšikana je obvykle páchána ve skupině, nebo je ve skupině alespoň plánována.
- Bere právo do svých rukou. Pracují většinou sami, ale mohou své aktivity a motivy sdílet se svými nejbližšími přáteli.
- Má tendenci odpovídat ve vzteku nebo frustraci – pomsta, kompenzace.
- Má sklon vystupovat na internetu jako někdo jiný. Zneužívat ICT technologie, bez vědomí závažnosti tohoto jednání.

Typické rysy kyberšikany

- 1) Je časově neomezená – útočník může oběť obtěžovat 24 hodin denně
- 2) Publikum široké – kdokoliv
- 3) Obsah se šíří velmi rychle – prostřednictvím informačních technologií
- 4) Anonymita pachatelů – je zpravidla obtížné, pokud je pachatel zdatný v práci s PC, mobilem apod., vypátrat jeho identitu
- 5) Změna pojetí osobnosti agresora x oběti – anonymita informačních technologií umožňuje útočit i zjevně fyzicky slabším jedincům na zdatné oběti
- 6) Možná neúmyslnost – zveřejnění fotografií nemusí být vždy míněno jako útok na kohokoliv, nicméně může ve výsledku způsobit nepříjemnosti oběti

Postup jak předcházet kyberšikaně ve škole:

- Instalovat a využívat software, který v učebnách vyučujícímu umožňuje informovat se přes svůj počítač, co právě žák na své ploše dělá. (Informovat o tomto opatření žáky a systém nezneužívat!)
- Být vzorem vhodného užívání moderních technologií.
- Pracovat na povědomí žáků o rizikovém chování na internetu.
- Definovat kompetence v rámci školy a na akcích konaných školou mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání).
- Začlenit témata spojená s rizikovým chováním na internetu do výuky.
- Vzdělávat pedagogy.
- Podporovat pozitivní využívání technologií.

Jak předcházet kyberšikaně (učitelé):

- Posilovat empatii mezi žáky.
- Pracovat na klimatu třídy, školy.
- Vést k úctě k druhým lidem.
- Dávat žákům pozitivní zpětnou vazbu.
- Vytvářet dobré vztahy mezi žáky i kolegy.
- Důsledně zakročovat vůči seznatelným individuálním projevům agrese.

Postup při kyberšikaně odehrávající se v rámci školy

1. Podpořit oběť a zajistit její bezpečí

Mezi první kroky patří zejména zklidnění oběti (ta je často rozčilená, její reakce mohou být přehnané, v některých případech až suicidní) a nabídnutí podpory. Zároveň je třeba zajistit, aby kyberšikana dále nepokračovala, tedy odstranit závadný obsah z internetu – např. smazat videa, která oběť ponižují, odstranit závadné fotografie, zablokovat profil pachatele atd. Toto lze provádět v součinnosti s IT odborníkem, poskytovatelem dané on-line služby, administrátory služby apod.

2. Zajistit co nejvíce důkazních materiálů

Před samotným smazáním materiálů je však nutné zajistit dostatek důkazů – pořídit si snapshoty s důkazním materiálem, stáhnout dané internetové stránky do lokálního počítače, zajistit seznam žáků, kteří se stali publikem kyberšikany (např. v rámci diskusní skupiny na sociální síti) – ideálně s odkazy na jejich profily, pokusit se identifikovat agresora (např. prostřednictvím jeho přátel).

U veřejných diskusních skupin je získání důkazních materiálů poměrně snadné, protože má do skupiny přístup každý, nicméně objevuje se velké množství případů, v kterých útočníci založili uzavřenou diskusní skupinu - v těchto situacích doporučujeme kontaktovat odbornou instituci (např. pracovníky projektu E-Bezpečí, projektu Seznam se bezpečně!, případně kriminalisty oddělení informační kriminality Policie ČR), která může pomoci důkazní materiály zajistit jinými cestami.

3. Incident vždy vyšetřit

Všechny případy je nutné důkladně vyšetřit – pokud nejsme schopni incident sami vyšetřit, můžeme využít podpory externích institucí. Vyšetřování zahrnuje zjištění, kde incident probíhal, jak dlouho trval, kdo se do něj zapojil, jaký dopad měl na oběť, jakými technickými prostředky lze útok zastavit apod.

4. Informovat rodiče

O incidentu je nutné informovat rodiče oběti i rodiče agresora, lze využít postupů definovaných ve scénáři řešení tradiční šikany. Poučme rodiče o tom, jaký bude postup řešení na úrovni školy, případně o tom, že daný případ kyberšikany nespadá do kompetence školy a že je možné využít např. právních služeb. V případě, že případ kyberšikany nespadá do kompetencí školy (např. útok proběhl mimo vyučování a nemá návaznost na šikanu, která probíhá ve škole), mohou rodiče např. zažalovat agresora u občanského soudu za obtěžování, úmyslné vystavování nepříjemným zážitkům, stresu apod.

5. Zkonzultovat řešení s dalšími institucemi

V některých případech je vhodné postup řešení a zejména zvolené tresty konzultovat s dalšími subjekty – zřizovatelem školy, případně Českou školní inspekcí a dalšími institucemi. Česká školní inspekce ale není pověřena metodickým vedením (její kompetence jsou vymezeny školským zákonem).

6. Žádat konečné rozhodnutí

Po vyšetření celé situace je nutné trvat na konečném stanovisku všech zainteresovaných institucí (např. Policie ČR, OSPOD, pedagogicko-psychologická poradna...) a dalších subjektů (např. rodičů) (Ministerstvo školství, 2009).

7. Zvolit odpovídající opatření

Je velmi důležité, aby škola při trestání agresorů postupovala v souladu se školním řádem v kombinaci s dalšími strategickými dokumenty školy – např. krizovým plánem, minimálním preventivním programem školy apod. Při určení trestu využíváme možností nabízených ve scénáři pro řešení tradiční šikany

8. Realizovat preventivní opatření

Aby se nežádoucí chování v budoucnu neopakovalo, je nutné zajistit preventivní opatření. Ta lze zabezpečit – např. prostřednictvím realizací projektových dnů zaměřených na prevenci, přípravou materiálů pro podporu prevence, prostřednictvím tzv. hraní rolí v rámci běžné výuky či mimo ni, posilováním dobrých vztahů mezi žáky apod

Postup při zjištění kyberšikany odehrávající se mimo školu

Škola nemůže udělovat kázeňské tresty za činnost, která se nestala během vyučování. To ovšem neznamená, že by škola neměla kyberšikany řešit alespoň v následujících základních bodech:

1. Zjistit informace o tom, jakých žáků, případně tříd, se případ kyberšikany týká. Zvážit provedení sociometrie v zasažených třídách.
2. Informovat rodiče oběti i kyberagresora.
3. Doporučit rodičům oběti, aby se v případě kyberšikany svého dítěte obrátili na Policii ČR, popř. podali žalobu k soudu.
4. Informovat (se souhlasem zákonných zástupců žáků) zasažené žáky o postupu při řešení kyberšikany. Sdělit jim, že škola trestat v tomto případě nemůže, a proto byl případ předán policii/soudu. Děti potřebují vědět, že za každé nepřiměřené chování přijde trest.

Seznam internetových zdrojů pro rodiče

1. www.minimalizacesikany.cz
2. www.sikana.org
3. www.proti-sikane.saferinternet.cz
4. www.linkabezpeci.cz
5. www.sikana.cz

Spolupráce se specializovanými institucemi

Při předcházení případům šikany a při jejich řešení je důležitá spolupráce vedení školy, školního metodika prevence, výchovného poradce nebo zástupce školy s dalšími institucemi a orgány. Zejména:

- v resortu školství – s PPP, SPC, SVP
- v resortu zdravotnictví – s pediatry a odbornými lékaři, dětskými psychology, psychiatry a zařízeními, která poskytují odbornou poradenskou a terapeutickou péči, včetně individuální a rodinné terapie
- v resortu sociální péče – s oddělením péče o rodinu a děti, s oddělením sociální prevence (možnost vstupovat do každého šetření, jednat s dalšími zainteresovanými stranami, s rodinou)

Dojde-li k závažnějšímu případu šikanování nebo při podezření, že šikanování naplnilo skutkovou podstatu trestného činu (provinění), ředitel školy nebo školského zařízení oznámí tuto skutečnost Policii ČR.

Ředitel školy oznámí orgánu sociálně právní ochrany dítěte skutečnosti, které ohrožují bezpečí a zdraví žáka. Pokud žák spáchá trestný čin (provinění), popř. opakovaně páchá přestupky, ředitel školy zahájí spolupráci s orgány sociálně právní ochrany dítěte bez zbytečného odkladu

STRATEGIE PŘEDCHÁZENÍ ŠKOLNÍ NEÚSPĚŠNOSTI

Úspěšnost ve škole je podmíněna mnoha faktory a jejím předpokladem jsou dostatečně rozvinuté intelektové schopnosti. Jejich plné využití může být však z různých důvodů blokováno. Může jít o tzv. relativní školní neúspěšnost, kdy z mimointelektových důvodů má žák špatný prospěch. Nižší výkon žáka může být způsoben např. nízkou sebedůvěrou, špatným sebehodnocením, nedostatečnou motivací, negativním postojem ke škole a emočními či zdravotními problémy.

Úspěch žáka ve škole nezávisí jenom na jeho schopnostech, ale i na jeho sebehodnocení a míře sebedůvěry. Důležité je, aby dítě samo na sebe mělo kladný názor a dostatečně si uvědomovalo důležitost a jedinečnost vlastní identity. Uvědomování si vlastních schopností ovlivňuje postoj ke školní práci. Základem úspěchu je dostatečné množství sebedůvěry umožňující dítěti pracovat na úrovni, která odpovídá jeho schopnostem. Naopak nízká míra sebedůvěry brání dosažení očekávaných výsledků. Děti s nízkou sebedůvěrou bývají nejisté, mívají velké obavy z případného selhání a tím mají i větší sklon k různým úzkostem. Špatné sebehodnocení je příčinou toho, že dítě přestává usilovat o dobrý prospěch ve škole a z toho důvodu na školní práci rezignuje. Důsledkem selhání žáka a zhoršení jeho prospěchu může být buď špatný postoj ke škole, nebo také nedostatek motivace.

Rodič může schopnosti dítěte podceňovat, ale naopak i přeceňovat. Jestliže rodiče považují schopnosti dítěte za horší, než ve skutečnosti jsou, kladou na dítě nepřiměřené požadavky a často mu dávají najevo svoje zklamání. Dítě tento názor mnohdy přijímá a opět zde dochází k dalšímu snížení sebedůvěry.

Sebedůvěru můžeme u dítěte pěstovat tím, že:
(z hlediska intelektuálního vývoje)

- klademe na dítě přiměřené nároky, které nepřekračují jeho schopnosti,
- posilujeme jeho kompetence – zdůrazňujeme jeho pozitivní stránky,
- jsme mu osobně nápomocni a radujeme se z jeho úspěchů,
- začleníme do zkušeností dítěte roli úspěchu a umožníme mu dosažení tohoto úspěchu,
- pomáháme mu nacházet alternativní řešení a rozvíjet návyky pro lepší zvládnání problémů (z hlediska citového vývoje)

- oceňujeme jeho jedinečnost a vyhýbáme se negativnímu srovnávání,
- pomáháme dítěti s přijetím sama sebe tím, že mu dáváme najevo naše přijetí,
- oceňujeme schopnost vcítění se do pocitů druhých (z hlediska duševního vývoje),
- dbáme na smysl pro zvědavost,
- aktivitu dítěte chápeme jako projev tvůrčí energie,
- umožňujeme dítěti vyslovovat vlastní názory,
- motivujeme jej ke školní práci,

Postoj ke škole a motivace ke školní práci může ovlivnit míru využívání vlastních schopností. Vždy je důležité, zda má dobrý školní prospěch pro dítě a pro rodiče patřičnou hodnotu. Pokud dítě není dostatečně motivováno – nebude, vzhledem ke svým schopnostem, dostatečně pracovat. Postoj ke škole ovlivňují především vlastní úspěchy a neúspěchy. Neúspěch může působit jako podnět k většímu úsilí. Jestliže se však neúspěchy opakují, motivace žáka se rapidně snižuje. Žáci, kteří pracují pod úrovní svých schopností, nebývají ve škole spokojeni a mívají potřebu vyhnout se dalším neúspěchům. U dětí,

kterým se nedostane dostatečného ocenění, může být podvýkon projevem lhostejnosti k výsledkům.

Řešení školní neúspěšnosti

- individuální opakované vysvětlení učiva
- ověřování menšího objemu učiva po částech
- ověřování takovým způsobem a metodou, ve které je žák úspěšnější
- stanovení přesného data ověřování zadaného úseku učiva
- navržení časového plánu, který stanoví, která část učiva bude ve stanoveném časovém úseku zvládnuta
- zadání bude konkrétní, stručné, srozumitelné, přiměřené schopnostem a možnostem žáka s přihlédnutím k případným speciálním vzdělávacím potřebám (stanoveno PPP, SPC, lékařem)

Vyučovací hodiny

- učitel věnuje žákovi zvýšenou pozornost, snaží se průběžně sledovat jeho činnost
- učitel dává žákovi jasné a stručné pokyny
- učitel ověřuje si, zda žák pochopil zadání, informaci
- učitel stanoví rozsah práce nutný k ohodnocení
- učitel umožňuje používat názorné pomůcky, přehledy učiva, kalkulačku
- učitel se snaží vhodným způsobem začlenit žáka do kolektivu
- učitel vede žáka k tomu, aby dokázal samostatně požádat o pomoc, pokud si neví rady

Ověřování znalostí a pochopení učiva může probíhat:

- ústní formou – frontálním opakováním, ústním zkoušením, formou referátu... (na základě domluvy s vyučujícím)
- písemným prověřováním znalostí – kontrolou sešitů, pracovních sešitů a pracovních listů (na základě domluvy s vyučujícím)

Při ověřování učiva:

- učitel stanoví přesné a přiměřené požadavky
- stanoví přesný objem učiva, který bude hodnocen
- bude probíhat kontrola zadaných domácích úkolů

Zlepšení školních výsledků žáka je společným cílem vyučujících, žáků a jejich zákonných zástupců. Všichni společně se proto musí důsledně podílet na předem společně stanovených postupech.

Domácí příprava

Domácí příprava, psaní domácích úkolů je součástí každodenní přípravy žáka na vyučování. Navazuje na vzdělávání ve škole a je zaměřena na procvičení probraného učiva.

Cílem domácí přípravy je:

- rozvoj smyslu pro plnění povinností
- procvičování probraného učiva
- ověření si své úrovně pochopení učiva
- rozvoj schopnosti samostatně pracovat
- doplnit si zameškané učivo

Vyučující daného předmětu si po dohodě se zákonným zástupcem sjedná časové rozmezí a přesné datum schůzek k průběžnému vyhodnocování dílčího pokroku či pokračujícího neúspěchu.

16. Příloha č. 5

Kontakty – sociální síť Královéhradecka

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče Návrat
Říčařova 277
503 01 Hradec Králové
tel.: 495 211 809

Pedagogicko – psychologická poradna
Pospíšilova 365
Hradec Králové
tel.: 495 265 423
Mgr. Jiřka Musilová (okresní metodik prevence)

Speciálně - pedagogické centrum
Hradecká 1231
Hradec Králové
tel.: 495 514 681

Školské poradenské pracoviště Mozaika
Lužická 1208
500 03 Hradec Králové
Mgr. Vratislav Holeček
tel.: 495 407 156

Mgr. Dita Kosová (krajský školský koordinátor prevence)
KÚ Královéhradeckého kraje
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové
tel.: 495 817 278

Krajské ředitelství policie Královéhradeckého kraje
Preventivně informační skupina
tel.: 974 526 207

Mrštíkova 541
500 09 Hradec Králové

Laxus, o.s.
Říční 1252/9
500 02 Hradec Králové
Bc. Jana Vondrová
tel.: 495 401 565

Centrum primární prevence Semiramis o.s.
Ptácká 162
293 01 Mladá Boleslav
tel.: 420 326 396 754

PROSTOR PRO, o.s.
Čajkovského 1861
500 09 Hradec Králové
tel.: 420 459 262 202

Občanské sdružení Salinger
Gočárova Třída 760
200 02 Hradec Králové
tel.: 495 267 249

Občanské sdružení Divadelta
E. Beneše 575
500 12 Hradec Králové
tel.: 420 776 878 550

Telefonická a krizová pomoc:
Sdružení Linka bezpečí
Pomoc online: 116 111
Rodičovská linka: 840 111 234

Linka vzkaz domů: 800 111 113

Bílý kruh bezpečí
Pomoc obětem kriminality: 257 317 110
Pomoc obětem domácího násilí: 251 511 313

ŠKOLSKÁ PORADENSKÁ ZAŘÍZENÍ

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje – centrální pracoviště
Adresa: M. Horákové 504, 500 06 Hradec Králové
Tel.: 495 265 423
E-mail: ppphk@tiscalia.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje – pracoviště Jičín

Adresa: Fortna 39, 506 01 Jičín
Tel.: 493 533 505
E-mail: ppp.jc@seznam.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje – pracoviště Náchod

Adresa: Smiřických 1237, 547 01 Náchod
Tel.: 491 426 036, 491 427 418
E-mail: ppp.nachod@seznam.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje – pracoviště

Rychnov nad Kněžnou

Adresa: Javornická 1501, 516 01 Rychnov nad Kněžnou
Tel.: 494 535 476
E-mail: ppprychnov@seznam.cz

Pedagogicko-psychologická poradna Královéhradeckého kraje – pracoviště Trutnov

Adresa: Horská 5, 541 01 Trutnov
Tel.: 499 813 080, 605 448 327
E-mail: ppptrutnov@seznam.cz
Web: <http://www.pppkhk.cz/>

Achat, psychologické poradenství a diagnostika

Psychologické a speciální pedagogické služby, krizová intervence

PaedDr. Anna Chaloupková

Myslbečova 441, 500 03 Hradec Králové

tel.: 495 408 776, 606 332 257 (www.achat.cz)

OSTATNÍ PORADENSKÉ A PODPŮRNÉ SLUŽBY

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,

Hradec Králové, Říčařova 227

SVP: **NÁVRAT**

Pracoviště: Hradec Králové

Adresa: Luční 838, 500 03 Hradec Králové

Tel.: 495 407 405, 602 214 240, Brandlova 112, 500 03 Hradec Králové – 495 541 374

E-mail: info@svphk.cz

Web: <http://www.svphk.cz>

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,

Hradec Králové, Říčařova 277

SVP: **KOMPAS**

Adresa: Smiřických 1237, 547 01 Náchod

Tel.: 491424390, 602 133 163

E-mail: svp.kompas@worldonline.cz

Web: <http://www.ddu-hk.cz/strediska/kompas-v-nachode>

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,

Hradec Králové, Říčařova 277

SVP: **VARIANTA**

Adresa: Tyršova 327, 549 54 Police n. Metují

Tel.: 491 521 519
E-mail: svp.varianta@seznam.cz
Web: <http://www.ddu-hk.cz/strediska/varianta-v-polici-nad-metuji>

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,
Hradec Králové, Říčařova 277

SVP: **PYRAMIDA**
Adresa: Sokolovská 146, 533 54 Rybitví
Tel.: 723 134 604, 466 680 338
E-mail: svp_pyramida@volny.cz
Web: <http://www.svppyramida.cz/>

Dětský diagnostický ústav, středisko výchovné péče, základní škola a školní jídelna,
Hradec Králové, Říčařova 277

SVP: **MIMOZA**
Adresa: Mírové náměstí 1388, 562 01 Ústí nad Orlicí
Tel.: 465 526 969
E-mail: svp.usti@worldonline.cz
Web: www.svp-mimoza.cz

Speciálně pedagogická centra

Mateřská škola, Speciální základní škola a Praktická škola, Hradec Králové
Typ: SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO MENTÁLNĚ POSTIŽENÉ

Adresa: Hradecká 1231, 500 03 Hradec Králové
Tel.: 495 514 681
E-mail: specialnicentrum@seznam.cz
Web: www.specialnihk.cz

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549

Typ: SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ
Adresa: Šimkova 879, 500 02 Hradec Králové
Tel.: 495 518 261, 775 721 552
E-mail: sms.spc.hk@gmail.com
Web: <http://www.spczphk.wbs.cz>

Střední škola, Základní škola a Mateřská škola, Hradec Králové, Štefánikova 549

Typ: SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM A STŘEDISKO RANÉ PÉČE PRO DĚTI S VADAMI
SLUCHU A ŘEČI

Adresa: Štefánikova 549, 500 11 Hradec Králové
Tel.: 495 272 398
E-mail: iva.rindova@worldonline.cz, zdarkova.spc.hk@worldonline.cz
Web: www.neslhk.com

Integrační školní centrum PROINTEPO, s.r.o., Hradec Králové, Hrubínova 1458

Typ: SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ, PRO DĚTI S
KOMBINOVANÝM POSTIŽENÍM NEBO ZDRAVOTNÍM OSLABENÍM

Adresa: Hrubínova 1458, 500 02 Hradec Králové

Tel.: 495 538 989
E-mail: prointepo@prointepo.org
Web: www.prointepo.org

Obchodní akademie, obchodní škola a praktická škola pro tělesně postižené, Janské Lázně, Obchodní 282

Typ: SPECIÁLNÍ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO TĚLESNĚ POSTIŽENÉ

Adresa: Obchodní 282, 542 25 Janské Lázně

Tel.: 499 875 174

E-mail: fischlova@oajl.cz

Web: <http://www.oajl.cz>

Základní škola logopedická a Mateřská škola logopedická Choustníkovo Hradiště 161

Typ: SPECIÁLNÍ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO MENTÁLNÍ POSTIŽENÍ A VADY ŘEČI

Adresa: Choustníkovo Hradiště 161, 544 42

Tel.: 499 392 806

E-mail: zslogo@specskola.cz

Web: <http://www.specskola.cz/>

Mateřská škola speciální, Trutnov, Na Struze 124

Typ: SPECIÁLNÉ PEDAGOGICKÉ CENTRUM PRO MENTÁLNĚ POSTIŽENÉ

Adresa: Na Struze 124, 541 01 Trutnov

Tel.: 499 812 169

E-mail: sms.trutnov@volny.cz

Web: <http://www.msspctu.cz/>